

Businessplan, versie 2.0

KMS 2020

Kazerne van de Toekomst

Leer meer op de Kazerne van de Toekomst!
Met ons. In Weert.

provincie limburg

Businessplan, versie 2.0

KMS 2020

Kazerne van de Toekomst

Gemeente Weert
Provincie Limburg
15 oktober 2012

provincie limburg

1. Voorwoord

Voor u ligt het businessplan voor de KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst, *versie 2.0*. In dit nieuwe businessplan zijn onze inzichten en aanvullingen verwerkt die, naast een verdere concretisering van de 3 pijlers (zoals beschreven in de eerste versie van het businessplan), aanvullende besparingen opleveren voor het Ministerie van Defensie. Belangrijk is hierbij op te merken dat er niet alleen gekeken is naar de effecten voor het vastgoed, maar ook naar personeel en materieel.

Het plan biedt de basis voor het behoud van de KMS in Weert en is een unieke kans voor het Ministerie van Defensie voor de vernieuwing van de opleiding tot onderofficier.

Een toekomstvisie voor een moderne kazerne die niet alleen een locatie is voor de opleidingen en training voor alle onderofficieren van Nederland, maar ook voor het onderwijs op MBO-niveau en de doorstroming naar het bedrijfsleven. Hiermee worden in tijden van bezuinigingen kennisoverdracht en vermaatschappelijking optimaal en duurzaam toegepast.

Tijdens de uitwerking van dit businessplan hebben we veel enthousiasme bespeurd in het onderwijsveld, bij het bedrijfsleven en bij de inwoners van Weert. Dit heeft ons gesterkt in het belang van onze inzet voor deze moderne, duurzame, innovatieve en op samenwerking gerichte ontwikkeling. De gemeente Weert en de provincie Limburg bieden het Ministerie van Defensie de fantastische kans de KMS, gelegen in het hart van de Benelux en vlakbij Duitsland, uit te laten groeien naar een instituut met internationale allure.

Met de KMS 2020 wordt niet alleen continuïteit gegeven aan de decennia lange aanwezigheid van de KMS in Weert maar wordt ook de basis gecreëerd voor een moderne multifunctionele alliantie tussen defensie, bedrijfsleven en onderwijs.

Leer meer op de Kazerne van de Toekomst. *Met ons. In Weert.*

Jos Heijmans,
Burgemeester van Weert

Theo Bovens,
Commissaris van de Koningin van Limburg

2. Samenvatting

Weert en de Koninklijke Militaire School (KMS) zijn op diverse fronten al meer dan 60 jaar onlosmakelijk met elkaar verbonden. De KMS hoort bij Weert en Weert hoort bij de KMS! Belangrijk bij het behoud van de KMS in Weert is de instandhouding van de voor de onderofficieren belangrijke beschermde leeromgeving. Daarnaast is behoud van de KMS sociaal-maatschappelijk, onderwijskundig en economisch van grote betekenis voor de stad Weert, de regio en de provincie Limburg.

KMS ontwikkelt zich tot efficiënte, duurzame onderwijscampus

Om aan behoud van de KMS invulling te geven hebben de gemeente Weert en de provincie Limburg, met inbreng van de andere betrokken stakeholders¹, met enthousiasme het businessplan “KMS 2020 - Kazerne van de Toekomst” opgesteld. Uitgangspunt is dat de Kazerne zich openstelt voor maatschappelijk en economisch medegebruik met “slimme combinaties” en “efficiency” als basisidee. De essentie is dat bestaande faciliteiten in Weert (op de Van Hornekazerne, bij de onderwijsinstellingen en accommodaties van de gemeente) optimaal door Defensie en onderwijs worden benut vóórdát in nieuwbouw hoeft te worden geïnvesteerd. Als nieuwbouw tóch nodig is, wordt die duurzaam gerealiseerd op de meest logische en optimale locatie. Het is de uitdaging om de “KMS 2020 - Kazerne van de Toekomst” stevig door te ontwikkelen naar een instituut van regionale betekenis en in een latere fase van landelijke en internationale betekenis.

Andere voordelen van behoud van de KMS in Weert zijn:

- Fusie met Opleidingscentrum voor Initiële Opleidingen (OCIO) kan in 2013 plaatsvinden: er hoeft niet eerst geïnvesteerd te worden in nieuwbouw.
- Er blijft een defensie-instituut in Limburg aanwezig: de aanwas / rekrutering van militairen is vanuit onze regio ten opzichte van de rest van Nederland (erg) groot.
- Het samenbrengen van de onderofficiersopleidingen van alle krijgsmachtsdelen (het zogenaamde paar-se model) op de KMS in Weert levert inhoudelijk en financieel veel voordelen op.
- Door het ontbreken van parate eenheden van krijgsmachtsdelen biedt Weert de gewenste beschermde leeromgeving.
- Er is een grote potentie aanwezig voor het uitbreiden van het aantal civiele opleidingen en voor ondernemers met name op het terrein van veiligheid.

¹ De andere stakeholders zijn de onderwijspartijen ROC Gilde Opleidingen, ROC Leeuwenborgh en het Limburgs Voortgezet Onderwijs

€ 4,6 miljoen per jaar besparen

Defensie kan in de komende periode oplopend naar 2025 minimaal € 4,6 miljoen per jaar structureel besparen als de KMS in Weert blijft. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de opdracht die de Minister van Defensie eind 2011 aan de regio gaf (lastenverlichting van € 1 miljoen per jaar). Dit voordeel wordt gerealiseerd door samenwerking tussen diverse Regionale Opleidingscentra (ROC) in de regio Brainport 2020 om middels concentratie van opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in Weert, de kwaliteit van deze opleidingen aanzienlijk te verbeteren. Daarnaast wordt samen met ROC Gilde opleidingen een Erkenning Verworven Competenties (EVC) centrum ingericht voor militairen die de overstap naar de burgermaatschappij willen maken; dit gekoppeld aan de mogelijkheid om in Weert middels verkorte opleidingstrajecten deze defensieverlaters een civiel erkend diploma te laten verwerven, bijvoorbeeld door voor militair leidinggevend een niveau 3-opleiding aan te bieden. Dit alles naast het gezamenlijk gebruiken van elkaars faciliteiten (huisvesting en personeel), het gezamenlijk ontwikkelen van lesstof en investeren in verduurzaming (energiebesparing). Het totaal leidt tot verhoging van de kwaliteit van het militaire opleidingen, lagere investeringen voor nieuwbouw door concentratie, optimalisatie en multifunctioneel gebruik van gebouwen.

De uitvoering van het businessplan leidt ertoe dat de kosten van Defensie voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in Nederland, die jaarlijks tussen € 20 miljoen en € 30 miljoen liggen, veel efficiënter worden besteed. Dit komt omdat door de concentratie van meerdere opleidingen Veiligheid en Vakmanschap, de kwaliteit van de opleidingen toeneemt en daardoor leerlingen van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap eerder voor Defensie kiezen.

Het opzetten van een landelijk EVC-centrum, inclusief verkorte MBO opleidingen voor defensieverlaters en een extra MBO 3-opleiding voor leidinggevend levert een verdere bezuiniging op voor het Ministerie van Defensie.

Toezeggingen van partners

Op basis van deze prognose hebben de colleges van bestuur van ROC Gilde Opleidingen en ROC Leeuwenborgh en de centrale directie van het Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO), de gemeente Weert en de provincie Limburg zich bereid verklaard met Defensie een realisatieovereenkomst te sluiten voor de uitvoering van dit businessplan.

Met dit plan bereiken we naast kostenbesparing een vergaande maatschappelijke integratie van de KMS in Weert, evenals een grote kwaliteitsverbetering van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap, Techniek en Zorg. Het EVC-centrum levert een belangrijke bijdrage in de verdere certificering van de militaire opleidingen.

3. Introductie en uitgangspunten

De voorgenomen sluiting van de Van Hornekazerne in Weert door de Minister van Defensie heeft ervoor gezorgd dat de gemeente Weert en de provincie Limburg de krachten hebben gebundeld. De potentie van maatschappelijk en economisch medegebruik op de KMS in Weert is voor de Minister eind 2011 de reden geweest de regionale partijen de kans te geven dit idee uit te werken. Vanwege de overtuigende voordelen die de vermaatschappelijking met zich meebrengt, is voor het zomerreces door de Tweede Kamer nogmaals drie maanden extra tijd gegeven voor een nadere uitwerking van het businessplan, waarbij concrete, te valideren bedragen worden gekoppeld aan de plannen van vermaatschappelijking², economisch medegebruik en verduurzaming.

Voorliggend businessplan KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst, *versie 2.0* geeft inzicht in de kansen en financiële voordelen en biedt draagvlak voor intensieve samenwerking tussen de tot nu toe in hoge mate gescheiden militaire en civiele opleidingsinstituten.

Uitgangspunt voor de uitwerking van het businessplan is het behoud van de KMS voor Weert door realisatie van een structurele verlichting van de Defensielasten van minimaal € 2,7 miljoen per jaar vanaf 2015 en oplopend naar € 4,6 miljoen in 2025 als gevolg van vermaatschappelijking, economisch medegebruik en verduurzaming van de KMS in Weert.

Uitgedaagd door deze ambitie hebben de stakeholders gewerkt aan een toekomstig samenwerkingsmodel voor gezamenlijke benutting van faciliteiten, leermiddelen, opleidingen en personeel binnen en buiten het eigen instituut. Dit levert een unieke bundeling op van kwaliteiten en kostenvoordelen voor Defensie en de stakeholders. Bovendien willen de gemeente Weert en de provincie Limburg de toegezegde eenmalige investering van € 3 miljoen voor verduurzaming in overleg met de leiding van Defensie zo optimaal mogelijk inzetten.

Dit businessplan is tot stand gekomen mede door inzet van de colleges van bestuur van ROC Gilde Opleidingen en ROC Leeuwenborgh en de centrale directie van het Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) van Weert, ondernemers, gemeente Weert en provincie Limburg. Er is intensief contact geweest met de KMS en de Defensie Vastgoed Dienst.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de uitgangspunten, visie en concretisering van het verdienmodel en de financiële effecten hiervan. Tot slot worden conclusies getrokken.

2 Hiermee wordt bedoeld het zoveel mogelijk integreren van militaire en civiele opleidingen en het gezamenlijk gebruik van voorzieningen en faciliteiten.

4. Onze visie: KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst

Het is het jaar 2020. De KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst is een niet uit Weert weg te denken instituut van naam en faam. Op de KMS 2020 is het primaat voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap weggelegd. Ook techniek en sport nemen een belangrijke plaats in. De afgestudeerden van dit instituut zijn, als ze al niet worden ingelijfd bij één van de krijgsmachtsdelen, zeer gewild op de arbeidsmarkt omdat zij direct inzetbaar zijn voor een groot scala aan (civiele) technische, security- en sportfuncties.

De KMS 2020 levert onderofficieren af aan alle krijgsmachtsdelen (landmacht, luchtmacht, marine en de marechaussee). Daarmee is Weert de bakermat voor alle onderofficiersopleidingen en -carrières. Samenwerking en integratie van de krijgsmachtsdelen, mede als gevolg van de bezuinigingsrondes van het Rijk in 2011 en 2012, bieden een belangrijke basis voor (inter-) nationale samenwerking in het kader van NAVO- en VN-operaties en bij humanitaire- en natuurrampen. Iedere onderofficier heeft dezelfde “roots” en door de regelmatige terugkeer op de KMS 2020 wordt de samenwerking verder ontwikkeld en worden loopbanen uitdagend gehouden. Kortom: employability! De Nederlandse krijgsmacht heeft een hoog aanzien in de wereld vanwege haar flexibiliteit en multidisciplinaire karakter.

Het fundament van de KMS 2020 wordt gevormd doordat Defensie en de regionale onderwijsinstututen personeel gezamenlijk inzetten (uitwisseling) en gemeenschappelijk gebruik maken van faciliteiten én opleidingen in Weert. Zo is de doorlopende leerlijn, die binnen de krijgsmacht al aanwezig was, doorgetrokken naar het regulier onderwijs en het bedrijfsleven. Als voorbeeld:

Leerlingen van de opleiding Veiligheid en Vakmanschap MBO 3 worden eerst 18 maanden opgeleid samen met de MBO 2 leerlingen op de scholen in Assen, Schaarsbergen en Oirschot. Het laatste jaar worden zij voorbereid op de KMS (1 week per maand beroeps praktijk vorming). Hier wordt aandacht besteed aan leidinggeven en instructie. Uit deze leerlingen kan ongeveer 50% worden geworven door Defensie voor de opleiding tot onderofficier. De overige 50% worden geworven uit: 35% doorstromers intern Defensie en 15% uit spijkerbroeken. Ook voor bedrijven die jonge leidinggevendenden zoeken, worden uit de leerlingen van de KMS geworven. De KMS biedt voor deze specifieke groep nog passende vervolgopleidingen en/of trainingen.

Doorlopende leerlijn: in de militaire omgeving is het gebruikelijk dat op het moment van carrièrestappen (bevordering in rang) bijscholing plaatsvindt (binnen Defensie bekend onder “just enough, just in time”). Ook in het bedrijfsleven is het principe van ‘een leven lang leren’ gebruikelijk, bijvoorbeeld voor competentie- en managementontwikkeling.

Er is een integratie ontstaan tussen militaire en civiele opleidingen. Militairen kunnen feitelijk op “ieder moment” naar de burgermaatschappij overstappen, omdat er een grote uitwisselbaarheid is tussen militaire en civiele opleidingen. De civiele certificering van kennis en ervaring opgedaan bij Defensie vindt plaats in het centrale EVC centrum op de KMS in Weert en maakt voor de onderofficieren onderdeel uit van de doorlopende leerlijn. Aanvullende opleidingen, waar dit nodig wordt geacht, worden in samenwerking met het ROC aanvullende verkorte opleidingen gerealiseerd.

De civiele certificering van militaire opleidingen en opgedane ervaring binnen het centrale EVC-centrum leidt er toe dat militairen op “ieder moment” Defensie kunnen verlaten en weinig aanvullende opleidingen hoeven te volgen om civiel gediplomeerd werk te vinden. Hierdoor worden de kosten van outplacement sterk gereduceerd.

Samenwerking tussen de medewerkers van de onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en de KMS-onderofficieren is de standaard. Het zogenaamde CIMIC-optreden (Civil Military Coöperation – civiel militaire samenwerking) heeft hierdoor een herkenbare en aantrekkelijke invulling gekregen. Uitwisseling is anno 2020 voor de hand liggend omdat men samen op de KMS 2020 de opleiding heeft genoten.

De KMS 2020 is in 2012 ontstaan uit een samenwerking tussen het Ministerie van Defensie, ROC Gilde Opleidingen, ROC Leeuwenborgh en Stichting LVO, gefaciliteerd door de provincie Limburg en de gemeente Weert. De oproep van de toenmalige commandant, kolonel Ton Nijkamp, dat de opleiding en vorming van de (toekomstige) onderofficieren in een beschermde leeromgeving moet plaatsvinden, was hiervoor een belangrijke aanleiding.

De beschermde leeromgeving is voor de (toekomstige) onderofficieren een zeer belangrijke basis voor de opleiding en vorming. In een beschermde leeromgeving vindt er geen menging plaats met parate eenheden, niet op de kazerne en niet in de stad. In Weert is deze beschermde leeromgeving al meer dan 60 jaar aanwezig!

Op het terrein van de oorspronkelijke Van Hornekazerne aan de Kazernelaan zijn niet rendabele lesgebouwen gesloopt. Van de onderwijsfaciliteiten is vanaf dat moment door de verschillende opleidingsinstututen optimaal gebruik gemaakt. Dit geldt ook voor de aanwezige faciliteiten zoals de sporthal, het keuken- en eetzaalcomplex en de filmzaal. Alles met het oog om de beschikbare (financiële) middelen van de samenwerkingspartijen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Er wordt gebruik gemaakt van onderwijsfaciliteiten op de KMS 2020, de gemeentelijke onderwijsfaciliteiten en de locaties van het ROC Gilde Opleidingen en het LVO in Weert. Daarnaast worden anno 2020 ook gemeentelijke sportfaciliteiten en het gemeentelijk zwembad door meerdere partijen gebruikt.

Een kritische analyse van gas- en elektraverbruik leidde tot tal van energiebesparende maatregelen waardoor een direct exploitatievoordeel optrad. De Van Hornekazerne is een landelijk voorbeeld van duurzame renovatie

van het vastgoed van Defensie. De monumentale gebouwen zijn behouden en nu weer helemaal bij de tijd en multifunctioneel inzetbaar. De sloop van een aantal marginaal gebruikte “energieslurpers” werd versneld uitgevoerd en bij gebouwrenovaties werden duurzaamheidsmaatregelen genomen. Door het gebruik van bodemwarmte en zelf opgewekte stroom is het kazerneterrein nagenoeg energieneutraal. Een geweldige prestatie voor een bestaand complex! Vanaf 2015 zijn de besparingen gefaseerd doorgevoerd, waardoor de lasten steeds verder zijn afgenomen.

Door integratie van de onderofficiersopleidingen van de Landmacht, Luchtmacht, Marine en de Marechaussee hebben vrijgekomen gebouwen in Woensdrecht (Luchtmacht) en Rotterdam (Mariniers) een andere invulling gekregen. Anno 2020 worden onderofficieren van alle krijgsmachtsdelen opgeleid onder ideale omstandigheden van een beschermde leeromgeving die midden in de maatschappij staat. Voorts wordt op regionale schaal duurzaam en maatschappelijk verantwoord omgegaan met onderwijs- en defensievastgoed, faciliteiten en personeel.

Er is ook een nauwe samenwerking ontstaan tussen de KMS in Nederland en de Koninklijke School voor Onderofficieren in België. Behoud van de KMS in Weert gaf een uitstekende uitgangspunt voor samenwerking met België. Door een juiste regionale spreiding van defensielocaties over het land speelde de geostrategische ligging van Weert een belangrijke rol, waardoor de in 2012 gesloten “Benelux-verklaring over samenwerking op defensievlak” verder vorm kon worden gegeven. Na de “verpaarsingsoperatie” in Nederland was dit een logisch vervolg omdat de Koninklijke School voor Onderofficieren in St. Truiden al alle opleidingen van onderofficieren verzorgde voor alle krijgsmachtsdelen. Personeel van beide instituten zijn over en weer ingezet.

5. Concretisering verdienmodel en resultaten

Uitwerking van de doelstelling heeft plaatsgevonden door na te gaan welke conceptuele vernieuwing financieel aantrekkelijk is of kan zijn voor de onderwijsinstellingen én Defensie. De aandacht is gericht op drie pijlers namelijk: de mogelijkheden voor vermaatschappelijking, economisch medegebruik en verduurzaming. In deze paragraaf worden deze pijlers toegelicht. De (financiële) effecten zijn in paragraaf 5.4 beschreven.

5.1. Vermaatschappelijking

De “nieuwe” KMS is dan verantwoordelijk voor zowel de opleidingen van de onderofficieren, maar ook van de soldaten. Er ontstaat een nog nauwere relatie tussen de KMS en de ROC's die de opleiding Veiligheid en Vakmanschap geven. Er heeft echter een flinke personeelsreductie plaatsgevonden, waardoor de kwaliteit van de opleidingen in het geding komt. De kwaliteit van de opleidingen komt nog verder in gevaar bij verhuizing naar Ermelo.

Ook de werving van leerlingen voor de opleiding Veiligheid en Vakmanschap verloopt niet naar wens; naar verwachting wordt ongeveer 50% van de doelstelling in 2012 gehaald. Bijkomende zorg is dat van deze leerlingen maar een zeer klein deel daadwerkelijk kiest voor een carrière binnen Defensie. Om de eenheden adequaat te vullen, is bij aanvang een behoefte gesteld dat 75% van de leerlingen Veiligheid en Vakmanschap zou kiezen voor Defensie. Er kiest echter maar 20% voor Defensie. Voor deze 20% worden veel instructeurs vanuit de “nieuwe” KMS ingezet. De totale kosten voor Defensie aan de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap (VeVa) bedragen tussen de € 20 en € 30 miljoen per jaar. Op basis van 20% van de leerlingen die in 2012 kiest voor Defensie bedragen de kosten per leerling ongeveer € 55.000,- per jaar, terwijl dit eigenlijk op basis van het uitgangspunt van 75% ongeveer € 7.800,- per jaar zou moeten zijn. Voor het budget van € 20 miljoen kunnen dus 2.190 leerlingen worden opgeleid. Dit levert een efficiencyvoordeel op van ongeveer € 17 miljoen per jaar ($2.190 \times € 7.800,-$)!

	Planning 2012	Realisatie 2012
Inname Veiligheid en Vakmanschap	3.600 leerlingen	1.800 leerlingen
% doorstroom naar Defensie	75%	20%
Aantal leerlingen voor Defensie	2.550 leerlingen	360 leerlingen
Kosten per leerling	€ 7.800,-	€ 55.000,-
Totale kosten	€ 19,9 miljoen	€ 19,9 miljoen

Voldoende aanleiding dus om de kwaliteit te verhogen, te beginnen in Weert. De KMS in Weert wordt de uitvoeringslocatie van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap van Limburg en Zuid-Oost Brabant (regio Brainport 2020). Door de "letterlijke" verbinding die wordt aangegaan tussen de KMS en de ROC's, krijgt de KMS een maatschappelijk open karakter met als gewenst resultaat: "Realiseren van een onderwijscampus door een functionele bundeling van de instituten van KMS en onderwijsinstituten in de regio."

ccln deze samenwerking spelen de volgende elementen een cruciale rol:

- Doorlopende leerlijn voor onderofficieren bij Defensie en bij het bedrijfsleven (leren buiten de poort). Dit gebeurt door optimale benutting van de (theoretische) civiele opleidingen van de ROC-opleiding Veiligheid en Vakmanschap, de MBO 3-opleiding niveau 3 voor leidinggevend en Voortgezet Algemeen Volwassen Onderwijs (VAVO). Opleidingselementen waarvoor een specifiek militaire omgeving noodzakelijk is krijgen een plek op de KMS.
- Een EVC-centrum voor militairen die een civiel diploma ten behoeve van de burgermaatschappij wensen is op de KMS in Weert ingericht en in samenwerking met het ROC worden waar nodig aanvullende verkorte MBO-opleidingen verzorgd.
- Optimale uitwisseling van personeel en hulpmiddelen tussen civiele en militaire leeromgeving.
- Optimaal gebruik van bestaande vastgoedfaciliteiten in Weert (KMS maakt gebruik van gemeentelijke faciliteiten en onderwijsfaciliteiten van het ROC Gilde Opleidingen en LVO Weert, maar ook andersom maken het ROC Gilde Opleidingen en LVO gebruik van faciliteiten op de KMS).

Randvoorwaarde hiervoor is dat Defensie bereid is (niet specifiek militair georiënteerde) onderdelen van haar opleidingen onder te brengen bij civiele onderwijsinstellingen in (de regio) Weert. De komende periode is voor de provincie en de gemeente Weert de ambitie dat de in Zuid-Oost Nederland gevestigde MBO-opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in Weert geconcentreerd worden, aangevuld met een dependance van de MBO-opleiding Techniek. Hiermee wordt de ambitie van Defensie gerealiseerd om de scholing bij de ROC's Veiligheid en Vakmanschap te concentreren en de instroom op de KMS uit de Algemene Militaire Opleiding en de Vaktechnische Opleiding te beperken. Tevens is de ambitie om een landelijk EVC-centrum voor defensieverlaters te starten.

Bovendien worden initiële KMS-opleidingen verder geïntensiveerd en de civiele certificering van functieopleidingen optimaal benut. Uitgangspunt is dat er een "win-win situatie" voor alle partners ontstaat. Het gevolg van deze aanpak betekent een kostenreductie voor Defensie en haar partners als gevolg van het over en weer gebruik maken van elkaars faciliteiten en personeel. Hierdoor worden investeringen en de hiermee gepaard gaande financieringskosten voor Defensie vermeden. De kortere opleidingstijd bij de KMS voor MBO-afgestudeerden levert eveneens financiële voordelen op. Tevens zal de kwaliteit van de MBO-opleiding met aansluitend de opleiding tot onderofficier toenemen. In de praktijk blijkt ook dat een groot deel van de toekomstige leerlingen voor de opleiding tot onderofficier uit Zuid Nederland afkomstig is.

MBO halen en militair worden?

Bij verhuizing van de KMS naar Ermelo worden de reiskosten voor deze leerlingen, die door Defensie worden vergoed, hoger. Ook dit pleit er voor om de KMS in Weert te handhaven. Bundeling van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap en een landelijk EVC-centrum in de regio Brainport 2020 in de nabijheid van de KMS biedt vele voordelen.

Uitgaande van het succes in Weert kan er, naast de concentratie in Weert voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in Zuid-Nederland voor de onderofficieren, een verdere kwaliteitsverbetering en efficiëncyslag worden doorgevoerd door het aantal uitvoeringslocaties van 31 ROC's te verminderen, met hierbij een juiste regionale spreiding over het land. Met de huidige inzichten zou een koppeling van de "soldatenopleidingen" met de schoolbataljons in Assen, Oirschot en Schaarsbergen voor de hand liggen. Dit past ook binnen de doelstellingen van macrodoelmatigheid, welke het Ministerie van OCW voorstaat. Goede regionale afstemming tussen onderwijs onderling en met het bedrijfsleven (in dit geval ook Defensie) is noodzakelijk en wordt hiermee gegarandeerd. Het gegeven dat de provincies Limburg en Brabant voor minderjarige studenten de reiskosten vergoeden, maakt dat een mogelijke concentratie in Weert voor de studenten geen extra kosten met zich meebrengt. Voor het verminderen en centraliseren van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap van de ROC's, onder andere in Zuid-Oost Nederland bij de KMS in Weert, heeft Defensie de sleutel in handen. Het Ministerie van Defensie bepaalt met welke ROC's deze opleiding wordt uitgevoerd inclusief het aantal op te leiden studenten. Deze afspraken worden van jaar tot jaar gemaakt met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Nieuwe afspraken met het Ministerie van OCW zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de opleiding Veiligheid en Vakmanschap te garanderen, te beginnen in Weert. Een hogere kwaliteit van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap door het verminderen van het aantal uitvoeringslocaties van de opleiding Veiligheid en Vakmanschap komt de uitstraling van Defensie en dus werving van militairen ten goede en dus een efficiëntere besteding van de financiële middelen voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in Nederland. Leerlingen die voor de opleiding Veiligheid en Vakmanschap kiezen zullen eerder de definitieve overstap naar Defensie maken.

Het aantal permanente leerlingenplaatsen van de KMS neemt toe van 240 in 2012 naar 480 in 2016. Huisvesting blijft op de Van Hornekazerne. Bestaande faciliteiten worden zodoende optimaal benut. Eventuele nieuwbouw wordt gerealiseerd in overleg en afstemming, zodat een maximaal multifunctioneel gebruik mogelijk is. Indien besloten wordt de opleiding tot onderofficier voor alle krijgsmachtsdelen bij de KMS onder te brengen, bieden de legerings- en onderwijsfaciliteiten van de KMS in Weert voldoende ruimte door de inzet van de faciliteiten op de kazerne en de (gemeentelijke) onderwijsfaciliteiten in Weert.

Bij de “verpaarsing” van de onderofficiersopleidingen worden niet alleen de onderofficieren van de Landmacht opgeleid, maar ook van de Luchtmacht, de Marine en de Marechaussee. Uit het rapport “Onderzoek Opleidingen Defensie” van de projectgroep Nulmeting opleidingen Defensie (ingesteld door de Secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie van 11 juli 2008) is een aanbeveling gedaan om de School voor Leidinggeven en Opleidingskunde (SLO) van de Landmacht, relevante opleidingen van de School voor Maritieme Vorming, Bedrijfsvoering en Onderwijskunde (SMVBO) van de Marine en van Didactiek, Militair Leiderschap en Opleidingen Squadron (DMLO) van de Luchtmacht samen te voegen. De “verpaarsing” levert structurele efficiencyvoordelen op voor Defensie.

Een extra element om de KMS in Weert verder te versterken, is om de zogenaamde “zij-instromers” een tweede kans te geven door een kaderopleiding aan te bieden die gekoppeld is aan de KMS in Weert. De zij-instromers zijn mannen en vrouwen die de civiele opleiding niet hebben afgemaakt en vervolgens vaak geen tweede kans krijgen (maar deze wel zouden willen krijgen). Een groot deel is geschikt om op te leiden als onderofficier en daarmee bijdraagt aan de loopbaanontwikkeling. Koppeling van een internaatsysteem, zoals ook aanwezig op de Nederlandse Defensieacademie, beperkt een (tweede) uitval.

De onderwijsinstellingen hechten veel belang aan aspecten als doorlopende leerlijn en samenwerking / afstemming met ondernemers en overheden. Ook zijn concentratie en acceptabele reisafstanden belangrijk voor een effectieve benutting van faciliteiten. In die zin vervult Weert een aantrekkingskracht die nog meer aan belang kan winnen door intensivering van de samenwerking tussen bedrijfsleven en de opleidingsrichtingen Zorg, Techniek en Veiligheid en Vakmanschap, allen vertegenwoordigd in Weert. Behoud van de KMS in Weert zal – naar onze mening – leiden tot een versnelling van de uitwerking van dit groeimodel met bijbehorende efficiency en daarmee gepaard gaande financiële voordelen.

Technicus en militair worden?

Maar het allerbelangrijkste is dat de werving van militairen uit de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap op een adequaat en financieel verantwoord niveau komt!

5.2. Economisch medegebruik

Er zijn diverse opties en initiatieven bekeken op het gebied van economisch medegebruik. Het is mogelijk om een scala van niet-structurele activiteiten op het terrein van de Van Hornekazerne door het verenigings- en bedrijfsleven uit (de regio) Weert te laten plaatsvinden. De verzamelterm voor deze activiteiten (variërend van het gebruik van leslokalen, outdoorfaciliteiten, inzet van personeel en materiaal) is lokale maatschappelijke dienstverlening. Deze 'service' vindt tot nu toe veelal kosteloos plaats. Toepassing van marktconforme tarieven leidt tot opbrengsten die op jaarbasis kunnen oplopen tot ongeveer € 20.000,-.

Een ander initiatief is een concept voor het re-socialiseren van jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 18 jaar en jong volwassenen. Het gaat om personen die overlast veroorzakend gedrag (gaan) vertonen en vrijwillig of als onderdeel van een (taak)straf willen werken aan gedragsverandering om een niveau van 'normaal maatschappelijk en acceptabel gedrag' te bereiken. Door intensieve training en begeleiding wordt in een beschermde omgeving gewerkt aan persoonlijke ontwikkeling, omgangsvormen en scholing. Dit is eerder aangeduid als het Veiligheidshuizenconcept. Hier is al positieve ervaring mee opgedaan. Eerste indicaties geven aan dat hier exploitatievoordelen zijn te behalen van minimaal ongeveer € 100.000,- per jaar.

Daarnaast is er de reële verwachting dat ondernemers tegen betaling gebruik zullen maken van de (opleidings)faciliteiten van de KMS. Bijvoorbeeld de beveiligingsbranche denkt na over haar toekomstige opleidingsstrategie en faciliteiten. Zij acht toekomstige samenwerking zeer wel mogelijk en dit concept kan verder worden uitgewerkt zodra er meer helderheid is over de status van de Van Hornekazerne. Toekomstig medegebruik van de Van Hornekazerne heeft uiteraard een gunstig effect op de exploitatiekosten van de kazerne.

5.3. Verduurzaming

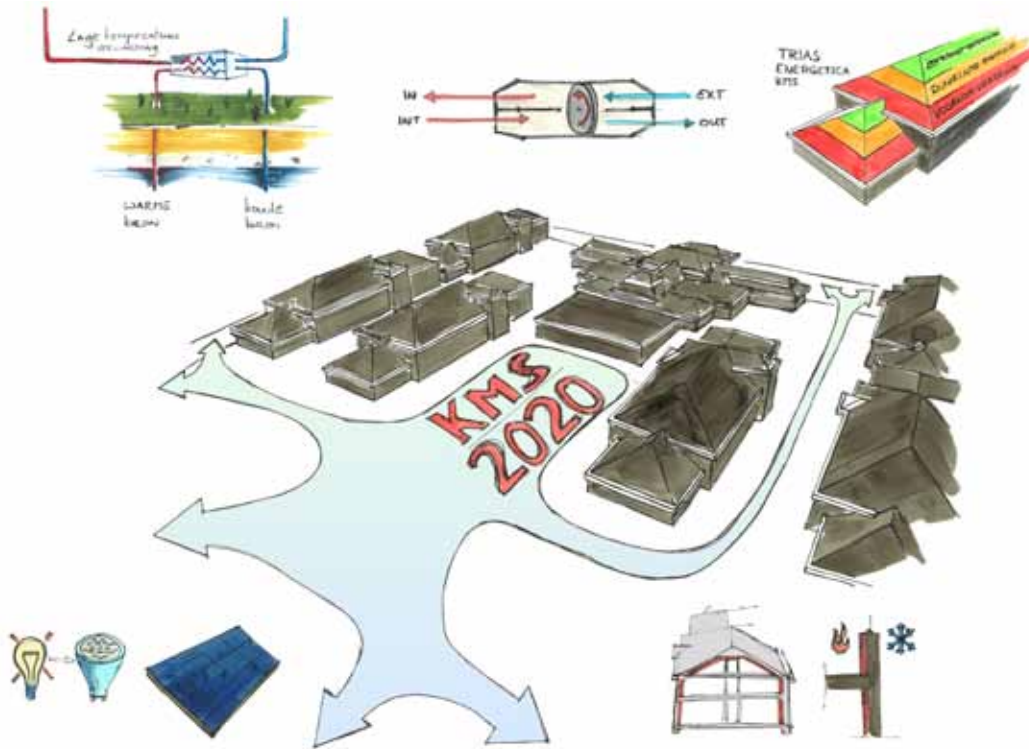
Voor de verlaging van de exploitatielasten is het reduceren van het stroom- en aardgasverbruik vanaf het begin in beeld. Uit een zorgvuldige analyse van het energiegebruik blijkt dat, vanwege de lage energietarieven die Defensie betaalt, een groot aantal potentiële maatregelen voornamelijk economisch niet haalbaar is. Voor de korte termijn omvat de verduurzaming van het kazerneterrein de onderstaande maatregelen:

- de sloop van de verouderde, niet courante gebouwen (waaronder enkele lesgebouwen, het logistiek gebouw en het zwembad);
- het realiseren van een energiezuinige nieuwbouw voor logistieke functies. Deze nieuwbouw wordt voorzien van een verticale bodemwisselaar (WKO-installatie) en zonnepanelen;
- vervanging van de binnenverlichting in de kantoorgebouwen door energiezuinige varianten;
- het plaatsen van aanwezigheidsdetectoren op de radiatoren van de legeringsgebouwen;
- het plaatsen van directe gasgestookte boilers in de monumentale gebouwen;
- het aanbrengen van spouwmuurisolatie in de sporthal en één kantoorgebouw.

De besparing op de energiekosten kan vanaf 2014 geëffectueerd worden en in 2020 oplopen tot circa € 240.000,- per jaar (inclusief vervallen kosten waterbehandeling zwembad à € 25.000,- per jaar). Deze kostenbesparing kan worden gerealiseerd door inzet van gereserveerde financiële middelen van Defensie en de bijdrage van € 3 miljoen van de gemeente Weert en de provincie Limburg.

Voor de langere termijn worden meer grootschalige maatregelen voorzien. Na een zorgvuldige isolatie van de bestaande, grotendeels monumentale, gebouwen kan de ruimteverwarming van deze gebouwen worden ingevuld door een WKO-systeem³. De warmtepompen, die nodig zijn om de in de bodem opgeslagen warmte op het juiste niveau te brengen, worden aangedreven door zelf opgewekte elektriciteit uit zonnepanelen. Daarmee zet de KMS een belangrijke stap op weg naar energieneutraliteit. Het terrein biedt diverse mogelijkheden om geheel zelfvoorzienend te zijn op het gebied van energie.

³ WKO staat voor warmte en koude opslag in de bodem. In de zomerperiode wordt warmte in de bodem opgeslagen, welke in de winter eruit wordt gehaald. Met koude wordt een omgekeerde cyclus gevolgd.

5.4. Effecten

5.4.1. Algemeen

Behoud van de KMS in Weert betekent allereerst continuïteit van een instituut dat al 60 jaar in Weert aanwezig is. Belangrijkste effect is dat een transitie wordt ingezet van de huidige sectorale inzet van (onderwijs)faciliteiten en know how in de civiele en militaire omgeving naar een intensieve samenwerking en integratie. Met andere woorden het loslaten van de “eiland-cultuur” naar een open campus die gedragen wordt door een breed veld van partners en een uitdaging vormt voor alle stakeholders inclusief het bedrijfsleven.

Het meest zichtbare voor de buitenwacht is de permanente beweging van “studenten” naar de juiste locatie en het feit dat de KMS een open instituut wordt. Er is geen “slagboom” meer aanwezig en de beveiliging is op andere manier ingevuld. De KMS 2020 levert een aandeel in de dagelijkse levendigheid en vitaliteit van de stad. Het wordt een onderwijsinstituut dat midden in de maatschappij staat.

Onder het motto: “Leer meer op de Kazerne van de Toekomst. Met ons. In Weert.”

Anderzijds biedt behoud van de KMS in Weert Defensie in organisatorisch opzicht voordeel: de integratie van de OCIO binnen de KMS kan “per direct” worden gerealiseerd, waarvoor geen nieuwbouw noodzakelijk is, zoals dat in Ermelo wel het geval is.

Er zijn ook positieve werkgelegenheidseffecten bij de uitvoering van het businessplan. Verschillende sectoren en bedrijven ondervinden de gevolgen van de centralisatietendens en schaalvergroting die de rijksoverheid de afgelopen jaren ingezet heeft. Hierdoor zijn vanaf het midden van de jaren negentig – toen het spreidingsbeleid rijksdiensten ten einde kwam – duizenden rijksoverheidsbanen uit Limburg wegbezuinigd. Echter, de banen in de semi-publieke sector vormen een belangrijke basis waarop ook veel private werkgelegenheid kan ontstaan. Juist ook in een provincie als Limburg, die als eerste provincie te maken heeft met een afnemende bevolkingsomvang door de sterke vergrijzing en ontgroening. Dit effect wordt nog versterkt door het feit dat er een sterke migratie is van hoger opgeleiden naar andere provincies. Uitgaande van het huidige inwoneraantal zal het aantal inwoners in 2025 ongeveer 58.000 inwoners minder zijn: -5.2 procent.

De banengroei is de komende jaren naar verwachting gering, zeker in vergelijking met de meeste andere delen van Nederland. De krimpende en vergrijzende bevolking drukt de werkgelegenheid, met name in bevolkingsvolgende sectoren (onderwijs, zorg en welzijn). Het behoud van de KMS en de uitvoering van de plannen uit dit businessplan dragen bij aan de verbetering van de economische structuur van Limburg doordat jonge mensen aangetrokken worden om hier een opleiding te gaan volgen. Zo kan een deel van de negatieve migratie van (hoger)opgeleiden tegen worden gegaan en zelfs nieuwe kansen bieden.

5.4.2. Financiële gevolgen

Het Herbeleggingsplan Vastgoed van de Defensie Vastgoed Dienst (DVD) en brieven van het Ministerie van Defensie aan de Tweede Kamer over het Herbeleggingsplan vormen de uitgangspunten voor deze paragraaf. Daarnaast is gebruik gemaakt van het Duurzaamheidsonderzoek en expertise van de betrokken onderwijsorganisaties.

Het concept “KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst” in Weert levert voor het Ministerie van Defensie een substantieel (financieel) voordeel op. Belangrijkste zaak is het structurele financiële voordeel dat door vermaatschappelijking, verduurzamingmaatregelen en economisch medegebruik ontstaat. Dit structureel voordeel loopt op naar minimaal € 4,6 miljoen per jaar als de KMS in Weert blijft.

Concentratie van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap in de regio Brainport 2020 zal de werving van militairen sterk verbeteren en ook uitgerold worden over de rest van Nederland. Dit zal het rendement van het jaarlijks budget voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap van € 20 tot 30 miljoen sterk verbeteren. Op dit moment is er een inefficiëntie van ongeveer € 17 miljoen.

⁴ Rapport “KMS – Rapportage onderzoeksresultaten duurzaamheidstudie KMS 2020” opgesteld door adviesbureau Deerns d.d. 2 april 2012

De [vermaatschappelijking](#) binnen Weert betekent dat de KMS een open instituut wordt waar de beveiliging op een andere wijze is ingevuld. Dit betekent een structureel exploitatievoordeel van ongeveer € 0,7 miljoen per jaar.

Bij behoefte aan nieuwbouw wordt eerst gekeken of er in Weert andere (maatschappelijke) voorzieningen voorhanden zijn of dat andere partners willen participeren in de behoefte om op deze wijze zowel investeringen als exploitatiekosten te verdelen. Er is in eerste instantie alleen vervangende nieuwbouw voor de werkplaats, renovatie van aanwezig vastgoed en aanpassing van de beveiliging van de KMS nodig. De vermaatschappelijking heeft overigens als belangrijke voorwaarde dat de KMS een open instituut wordt; hiervoor zijn beveiligingsystemen per gebouw nodig. De totale investeringen van bovenstaande aspecten vergen ongeveer € 6 miljoen op basis van gegevens van de DVD en inschattingen. Andere investeringen hoeven vooralsnog niet plaats te vinden.

Het terugbrengen van het aantal ROC's naar ongeveer 15 ROC's die regionaal afdoende zijn gespreid rond de KMS voor de onderofficieren en de schoolbataljons in Assen, Oirschot en Schaarsbergen voor de soldaten betekent een efficiencywinst voor Defensie op personeel en accommodaties, in de orde van grootte van ruim € 1,5 miljoen per jaar (uitgaande van 2 instructeurs per opleidingslocatie Veiligheid en Vakmanschap).

De verpaarsing draagt bij aan de verdere vermaatschappelijking van de krijgsmacht, aangezien de integratie van de militaire en civiele opleidingen ook bij de andere krijgsmachtsdelen tot stand komt. Een verdere efficiencywinst van op termijn ongeveer 20 medewerkers is het gevolg. Per saldo levert dit ruim € 1 miljoen per jaar op.

De uitkomst van de maatregelen binnen vermaatschappelijking zorgen voor een betere werving van militairen en dus van besteding van het defensiebudget voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap. Het jaarlijks defensiebudget voor de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap wordt door de uitvoering van de aspecten die zijn beschreven bij de pijler "vermaatschappelijking" beter besteed.

Met de [duurzaamheidsmaatregelen](#) wordt op de energiekosten minimaal € 0,2 miljoen structureel bespaard, vanaf 2015. Rekening houdend met de stijgende energiekosten loopt dit voordeel in 2025 op naar ruim € 0,32 miljoen per jaar. De investeringen voor deze maatregelen worden mede gedragen door de provincie Limburg en de gemeente Weert. Het exploitatievoordeel kan verder oplopen tot bijna € 0,7 miljoen als duurzaamheidsmaatregelen worden geïntegreerd bij het reguliere groot onderhoud.

Het [economisch medegebruik](#) levert minimaal € 20.000 per jaar op. Het minimale scenario is om de huidige bestaande voorzieningen tegen marktconforme tarieven in gebruik te geven; een verdergaand scenario is

om een bijzonder initiatief toe te laten op de KMS (zie paragraaf Economisch medegebruik). Op het terrein van de KMS is voldoende ruimte om de noodzakelijke huisvesting te realiseren, zeker na sloop van een aantal gebouwen.

Mocht er gekozen worden voor het toelaten van het zogenaamde Veiligheidshuizenconcept (paragraaf 5.2), dan gaat in dit scenario een aantal gebouwen over voor dit initiatief, waardoor nieuwbouw voor de KMS noodzakelijk wordt. Deze nieuwbouw kan dan energieneutraal worden teruggebouwd. Qua extra inkomsten, en dus verlichting van de exploitatiekosten, is dit geschat op ongeveer € 0,17 miljoen per jaar in 2025.

De in deze paragraaf genoemde punten zijn onderstaand samengevat weergegeven.

Jaarlijkse besparing Ministerie van Defensie (uitvoering businessplan KMS 2020 versie 2.0)	Bedragen X € 1.000		
	2015	2020	2025
Maatregelen			
Vermaatschappelijking			
Geen beveiliging aan de poort	700	773	853
Aantal ROC's terugbrengen naar 15 "Defensie-ROC's" - besparing 32 fte	1.600	1.767	1.950
Verpaarsing - Aanhaken andere krijgsmachtsdelen - besparing op termijn 20 fte		1.000	1.104
Opzetten landelijk EVC-centrum		p.m.	p.m.
Aanhaken andere veiligheidsopleidingen / overheden (politie / brandweer)		p.m.	p.m.
"Militaire" opleidingen onderbrengen bij regulier onderwijs		p.m.	p.m.
Gebruik faciliteiten / personeel door KMS		p.m.	p.m.
Economisch medegebruik			
Medegebruik door lokale / regionale partijen / marktconforme verhuur faciliteiten	18	22	24
Aanhaken re-socialisatie-instituut	p.m.	p.m.	p.m.
Aanhaken veiligheidsondernemingen		p.m.	p.m.
Duurzaamheid			
Duurzaamheidsmaatregelen	425	538	687
Overige maatregelen			
Samenwerking Benelux / onderofficiersopleiding België		p.m.	p.m.
Saldo maatregelen	2.742	4.099	4.618

In bovenstaand schema wordt er vanuit gegaan dat bij gebruik van vastgoed over en weer door partners de huurkosten van de KMS en de huurinkomsten voor de KMS budgettair neutraal zijn.

In bovenstaand financieel overzicht is geen rekening gehouden met de efficiencywinst van € 17 miljoen per jaar door benutting van de volledige opleidingscapaciteit van de opleidingen Veiligheid en Vakmanschap (zie paragraaf 5.1).

6. Conclusies

De provincie Limburg en de gemeente Weert zijn ervan overtuigd dat het behouden van de KMS in Weert financieel en inhoudelijk een unieke kans biedt voor Defensie. Met als belangrijkste argumenten de voor de opleiding tot onderofficier noodzakelijke beschermde leeromgeving, het aanwezige samenwerkingsverband tussen overheid, ondernemers en onderwijs in Limburg en tot slot regionale spreiding van krijgsmachtsonderdelen.

De voorgestelde samenwerkingsverbanden tussen overheid, ondernemers en onderwijs vormen ook een belangrijke basis in Brainport 2020, een van de nationale steunpilaren van het Nederlands economisch beleid. Om het groeimodel met het onderwijs en de ondernemers verder uit te werken is commitment van het Ministerie van Defensie essentieel.

Op korte termijn biedt de uitwerking van het businessplan “KMS 2020 – Kazerne van de Toekomst” interessante perspectieven. Duidelijkheid over het behoud van de KMS in Weert is essentieel. Op dat moment kan aan de ontwikkeling van de KMS 2020 invulling worden gegeven door optimale interne en externe integratie van de KMS en in (de regio) Weert gevestigde onderwijsinstellingen. Gezamenlijk gebruik van onderwijsfaciliteiten, personeel en materieel heeft meerwaarde voor overheid, bedrijfsleven en dus voor de samenleving in zijn geheel.

Met de KMS in Weert ontstaat voor Defensie een concept met moderne faciliteiten met een grote uitstraling. Door behoud van de KMS in Weert worden onnodige investeringen voorkomen. Daarnaast levert dit structureel financieel en inhoudelijk voordeel op voor het Ministerie van Defensie en daarmee voor de Nederlandse samenleving!

Het structurele financiële voordeel voor Defensie bedraagt oplopend in 2025 ongeveer € 4,6 miljoen per jaar. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de opdracht die de Minister van Defensie eind 2011 aan de regio gaf (lastenverlichting van € 1 miljoen per jaar in 2025).

De financiële voordelen zijn voorzichtig ingeschat. Er is nog geen rekening gehouden met voordelen van het groeimodel met het onderwijs en de ondernemers. Ook aanhaking van andere overheidsdiensten als de politie en de brandweer is niet meegenomen. Begrijpelijkerwijs kunnen deze partners pas definitieve toezeggingen doen als helder is dat de KMS in Weert blijft.

Andere voordelen van behoud van de KMS in Weert zijn:

- Door het ontbreken van parate eenheden van krijgsmachtsdelen biedt Weert de gewenste beschermde leeromgeving.
- Fusie met OCIO kan per direct plaatsvinden: er hoeft niet eerst nieuwbouw te worden gepleegd.
- Er blijft een militair instituut in Limburg aanwezig: de aanwas / rekrutering van militairen is ten opzichte van de rest van Nederland (erg) groot, waardoor de aantrekkelijkheid voor een loopbaan bij Defensie beter wordt en de wervingsachterstand wordt verkleind.
- Het samenbrengen van de onderofficiersopleidingen van alle krijgsmachtsdelen (het zogenaamde paarse model) op de KMS in Weert levert inhoudelijk en financieel veel voordelen op.
- Er is een grote potentie aanwezig voor het uitbreiden van het aantal civiele opleidingen en voor ondernemers op het terrein van veiligheid.
- Bij de regionale spreiding over Nederland hoort ook een ander belangrijk argument: de geostrategische ligging van Weert ten opzichte van onze samenwerkingspartners België en Luxemburg. In de onlangs gesloten "Benelux-verklaring over samenwerking op defensievlak" wordt samenwerking geïdentificeerd op onder andere het gebied opleiding en training.
- Dit businessplan biedt een uitstekende kans voor een integrale benadering die bij een slimme en moderne organisatie als Defensie hoort.

